

Brusel 9. prosince 2022
(OR. en)

15869/22

COPEN 439
CRIMORG 179
ENFOPOL 635
ENV 1280
JAI 1653
CATS 73

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěrečná následná zpráva o osmém kole vzájemných hodnocení týkající se „Praktického provádění a fungování evropských politik v oblasti předcházení a potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí“

**Závěrečná následná zpráva o osmém kole vzájemných hodnocení týkající se
„Praktického provádění a fungování evropských politik v oblasti předcházení
a potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí“**

Obsah

1. ÚVOD	4
2. OPATŘENÍ PŘIJATÁ V NÁVAZNOSTI NA ZPRÁVY	6
2.1 Všeobecná analýza	6
2.2 Analýza podle témat	6
2.2.1 Posílení spolupráce mezi příslušnými vnitrostátními orgány	7
2.2.2 Zlepšení odborné přípravy v oblasti boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí	7
2.2.3 Specializace příslušných orgánů	8
2.2.4 Statistiky	9
2.2.5 Posílení rozpočtu a personálu pro oblast trestné činnosti proti životnímu prostředí	10
2.2.6 Posílení strategického přístupu k boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí	10
2.2.7 Posílení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem	11
2.2.8 Další témata	11
3. ZÁVĚR	13

1. ÚVOD

V návaznosti na přijetí společné akce ze dne 5. prosince 1997¹ (dále jen „společná akce“) byl zaveden mechanismus pro hodnocení uplatňování a provádění mezinárodních závazků na vnitrostátní úrovni v oblasti boje proti organizované trestné činnosti. V souladu s článkem 2 společné akce Pracovní skupina pro obecné záležitosti včetně hodnocení (GENVAL) dne 14. prosince 2016 rozhodla, že osmé kolo vzájemných hodnocení by mělo být věnováno praktickému provádění a fungování evropských politik v oblasti prevence a potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí².

Na zasedání dne 5. května 2017 Pracovní skupina pro obecné záležitosti včetně hodnocení (GENVAL) schválila hodnotící dotazník³ pro osmé kolo vzájemných hodnocení, jakož i pořadí vzájemných hodnotících návštěv⁴.

Proces hodnocení probíhal od září 2017 do března 2019 podle schématu, které bylo v souladu s předchozími koly hodnocení. Za tímto účelem byla po každé hodnotící návštěvě vypracována zpráva obsahující faktický popis příslušných organizačních struktur a právní praxe hodnoceného členského státu. V příslušných zprávách o jednotlivých zemích byly rovněž určeny oblasti vyžadující zlepšení a oblasti osvědčených postupů, jakož i doporučení, která hodnotící tým považoval za vhodná pro další zefektivnění a zlepšení boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí na úrovni EU. Závěrečnou zprávu o osmém kole vzájemných hodnocení⁵ s doporučeními přijala Rada ve dnech 2. a 3. prosince 2019.

¹ Společná akce ze dne 5. prosince 1997 (97/827/SVV), Úř. věst. L 344, 15.12.1997, s. 7.

² Dokument ST 15196/16.

³ Dokument ST 7752/17 REV1.

⁴ Dokument ST 7834/17 REV1.

⁵ Dokument ST 14852/19.

Každý členský stát musel po uplynutí 18 měsíců předložit následnou zprávu o provádění doporučení, která jim byla určena v příslušných zprávách o jednotlivých zemích. Generální sekretariát Rady obdržel následné zprávy od všech členských států. Na zasedání Pracovní skupiny pro spolupráci v trestních věcech dne 7. března 2022 bylo předloženo sedm následných zpráv⁶.

Na zasedání Pracovní skupiny pro spolupráci v trestních věcech (COPEN) konaném dne 15. července 2022 a na zasedání Pracovní skupiny pro vymáhání práva (LEWP) konaném dne 20. července 2022 předsednictví vyzvalo delegace, které si výslovně přály předložit svou následnou zprávu o osmém kole hodnocení před předložením závěrečné následné zprávy na některém z nadcházejících zasedání LEWP/COPEN, aby o tom informovaly předsednictví a generální sekretariát Rady⁷. Záměr předložit následnou zprávu vyjádřil jeden členský stát.⁸

Generální sekretariát Rady jménem předsednictví pečlivě analyzoval informace poskytnuté členskými státy o provádění doporučení. Je třeba zdůraznit, že několik doporučení se týká specifického uspořádání v příslušných členských státech, a proto nejsou tato doporučení zcela shodná. Bylo však možné kategorizovat společné jmenovatele, což umožnilo níže uvedenou podrobnou analýzu.

⁶ Projednány byly tyto následné zprávy: Švédsko (dokument ST 9882/19), Nizozemsko (dokument ST 8951/20), Slovensko (dokument ST 5792/20), Německo (dokument ST 9639/20), Belgie (dokument ST 7669/1/20 REV 1), Česká republika (dokument ST 8952/2/20 REV 2) a Portugalsko (dokument ST 5769/1/21 REV 1).

⁷ Dokument WK 9127/22.

⁸ Záměr předložit svou následnou zprávu vyjádřilo Chorvatsko (dokument ST 5446/22), k čemuž dojde na příštím společném zasedání LEWP/COPEN.

2. OPATŘENÍ PŘIJATÁ V NÁVAZNOSTI NA ZPRÁVY

2.1. Všeobecná analýza

Svou následnou zprávu generálnímu sekretariátu Rady zaslaly všechny státy.

Z 334 doporučení adresovaných členským státům, které předložily své následné zprávy:

- 205 doporučení bylo provedeno (což představuje 61 % z celkového počtu),
- 77 doporučení bylo provedeno částečně nebo se provádějí (což je 23 % z celkového počtu),
- 52 doporučení nebylo provedeno (tj. 16 % z celkového počtu).

Z těchto údajů vyplývá, že členské státy se všeobecně řídily doporučeními odborníků. Sečteme-li provedená doporučení a doporučení, která byla provedena částečně nebo se provádějí, činí míra plnění 84 %. Vzhledem k tomu, že u některých doporučení může být lhůta k provedení návazných opatření v délce 18 měsíců krátká, zejména v případě legislativních změn, lze tuto míru plnění očekávat.

2.2. Analýza podle témat

Doporučení hodnotících týmů určená členským státům jsou rozčleněna podle témat. Nejdůležitější témata s nejvyšším počtem doporučení jsou zdůrazněna níže.

2.2.1. Posílení spolupráce mezi příslušnými vnitrostátními orgány

Předmětem zájmu hodnotících týmů byla spolupráce v rámci boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí mezi příslušnými orgány. V této oblasti vydali odborníci 53 doporučení, což představuje téměř 16 % z celkového počtu doporučení adresovaných členským státům. Odborníci proto považují spolupráci mezi příslušnými vnitrostátními orgány za jednu z nejvyšších priorit, což je v oblasti zahrnující několik zúčastněných stran zcela pochopitelné.

Z těchto 53 doporučení:

- bylo provedeno 40 doporučení (75 % z celkového počtu),
- 9 doporučení bylo provedeno částečně nebo se provádějí (17 % z celkového počtu) a
- 4 doporučení nebyla provedena (8 % z celkového počtu).

Z těchto údajů vyplývá, že členské státy se řídily doporučeními odborníků. Z různých úspěchů uvedených v následných zprávách lze zmínit zřízení národní pracovní skupiny pro environmentální bezpečnost (NEST), podpis dohod mezi příslušnými vnitrostátními orgány, jmenování kontaktních míst, vytvoření průřezových pracovních skupin nebo přístup k různým databázím.

Obtíže spojené s nedostatečným prováděním doporučení v této oblasti vyplývají z ústavních nebo legislativních problémů.

2.2.2. Zlepšení odborné přípravy v oblasti boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí

Odborná příprava byla druhým tématem, které vedlo odborníky k vypracování doporučení. V této oblasti bylo členským státům určeno 40 doporučení, což představuje 12 % celkového počtu. Odborníci dospěli k závěru, že jednoznačně lze úroveň znalostí různých zúčastněných stran v boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí dále zlepšovat.

Ze 40 doporučení:

- bylo provedeno 33 doporučení (83 % z celkového počtu),
- 3 doporučení byla provedena částečně nebo se provádějí (7 % z celkového počtu) a
- 4 doporučení nebyla provedena (10 % z celkového počtu).

Z následných zpráv vyplývá, že členské státy skutečně vyvinuly úsilí, aby vyhověly doporučením týkajícím se odborné přípravy. Připravily nová školení (včetně elektronického školení) pro příslušné orgány. Kromě toho se konaly semináře a společná školení pro různé příslušné orgány.

Z těchto údajů vyplývá, že členské státy postupují správným směrem, aby prohloubily znalosti všech příslušných zúčastněných stran, a měly by ve svém úsilí pokračovat. V důsledku pandemie nebo z důvodu nezávislosti soudnictví však některé členské státy nebyly schopny doporučení provést.

2.2.3. Specializace příslušných orgánů

Třetí, odborníky zdůrazněnou oblastí, v níž jsou nutná zlepšení, je specializace příslušných orgánů. S tímto tématem bylo spojeno 30 doporučení, což představuje téměř 9 % z celkového počtu doporučení.

Z těchto 30 doporučení:

- bylo provedeno 16 doporučení (53 % z celkového počtu),
- 9 doporučení bylo provedeno částečně nebo se provádějí (20 % z celkového počtu) a
- 5 doporučení nebylo provedeno (17 % z celkového počtu).

Více než polovina doporučení byla provedena a členské státy vytvořily vnitrostátní síť některých příslušných orgánů a specializovaných státních zastupitelství nebo policie/vyšetřovatelů.

Zdá se však, že členské státy měly potíže pokročit ve specializaci příslušných orgánů. Hlavním důvodem je to, že zřízení specializovaných jednotek, zejména v rámci policie, vyžaduje dost času. Členské státy rovněž uvedly, že jmenovat v jednotlivých zemích specializované státní zástupce nebo podmínit jmenování státního zástupce specializací na trestnou činnost proti životnímu prostředí je obtížné. Některé členské státy navíc zdůraznily skutečnost, že počet trestních případů týkajících se trestné činnosti proti životnímu prostředí není pro specializaci v rámci soudnictví dostatečný.

2.2.4. Statistika

Další důležitou otázkou je nedostatek statistických údajů. Členským státům bylo zasláno 26 doporučení týkajících se zlepšení shromažďování údajů s cílem získat jasnější představu o trestné činnosti proti životnímu prostředí.

Z těchto 26 doporučení:

- bylo provedeno 8 doporučení (30 % z celkového počtu),
- 11 doporučení bylo provedeno částečně nebo se provádějí (42 % z celkového počtu) a
- 7 doporučení nebylo provedeno (27 % z celkového počtu).

Je zřejmé, že v této oblasti mají členské státy potíže s plněním doporučení. Některým členským státům se podařilo zajistit lepší shromažďování informací a jejich sdílení mezi příslušnými orgány v rámci boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a začlenit je do jednoho systému nebo na tom pracují. Kromě toho některé členské státy zveřejňují své statistiky o trestné činnosti proti životnímu prostředí.

Z následných zpráv vyplývá, že hlavním úkolem v této oblasti je vytvořit integrovanou databázi shromažďující všechny vstupy od různých příslušných orgánů. Vyskytují se technické problémy, které propojení mezi stávajícími databázemi komplikují nebo znemožňují. Několik členských států rovněž zdůraznilo, že není jasné, jaký druh údajů se přesně očekává.

2.2.5. Posílení rozpočtu a personálu pro oblast trestné činnosti proti životnímu prostředí

Další důležitou otázkou pro hodnotící týmy byla nutnost vyčlenit finanční prostředky speciálně na boj proti trestné činnosti v oblasti životního prostředí a na posílení zaměstnanců příslušných orgánů. V této oblasti vydali odborníci 25 doporučení (7,5 % z celkového počtu doporučení).

Z těchto 25 doporučení:

- bylo provedeno 15 doporučení (60 % z celkového počtu),
- 3 doporučení byla provedena částečně nebo se provádějí (12 % z celkového počtu) a
- 7 doporučení nebylo provedeno (28 % z celkového počtu).

Více než polovina doporučení byla provedena: několik členských států přijalo zaměstnance celních nebo policejních úřadů nebo úřadů na ochranu životního prostředí. Některé členské státy kromě toho navýšily svůj rozpočet vyčleněný na soudnictví a policii.

Značný počet členských států však nebyl schopen se těmito doporučeními řídit. Důvodem jsou obtíže při hledání dodatečných finančních prostředků jak na nábor zaměstnanců, tak pro jejich přidělení do rozpočtu na trestnou činnost proti životnímu prostředí. Pokud jde o tento druhý bod, v souvislosti s přidělováním finančních prostředků konkrétně na boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí řeší některé členské státy rovněž právní otázky.

2.2.6. Posílení strategického přístupu k boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí

Členským státům bylo předloženo 24 doporučení (7 %) s cílem vypracovat jednotnou vnitrostátní strategii v oblasti životního prostředí, stanovit priority a zdroje pro boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a vymezit úlohy jednotlivých aktérů a jejich spolupráci v této oblasti.

Z těchto 24 doporučení:

- bylo provedeno 17 doporučení (70 % z celkového počtu),
- 6 doporučení bylo provedeno částečně nebo se provádějí (25 % z celkového počtu) a
- 1 doporučení nebylo provedeno (5 % z celkového počtu).

V této oblasti se členské státy z velké části řídily doporučeními odborníků. Následné zprávy popisují dlouhodobé strategické plány, do nichž jsou zapojeny příslušné vnitrostátní orgány nebo ministerstva, pod něž tyto orgány spadají. V jedné následné zprávě je dokonce uvedeno, že bylo vytvořeno zvláštní ministerstvo s vlastní politikou v oblasti boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí.

2.2.7. Posílení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem

Spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem zahrnuje několik aspektů: spolupráci mezi veřejnými orgány a soukromými společnostmi nebo nevládními organizacemi, ale také veřejnou kampaň a povědomí o otázkách životního prostředí. V této oblasti bylo vydáno 18 doporučení.

Z těchto 18 doporučení:

- bylo provedeno 14 doporučení (78 % z celkového počtu),
- 2 doporučení byla provedena částečně nebo se provádějí (11 % z celkového počtu) a
- 2 doporučení nebyla provedena (11 % z celkového počtu).

Téměř všechny členské státy doporučení splnily. Uvedly, že ve svých akčních plánech pro boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí zohlednily informovanost veřejnosti. Příslušné vnitrostátní orgány dále navázaly kontakty se soukromým sektorem nebo nevládními organizacemi s cílem získat více informací a podporu při svých vyšetřováních.

2.2.8. Další témata

Zbývající doporučení představují přibližně třetinu celkového počtu doporučení adresovaných členským státům.

Některá z nich souvisejí s možností posílení spolupráce se sítěmi EU, jako je *síť Evropské unie pro provádění a vymáhání práva v oblasti životního prostředí* (IMPEL), *síť pro potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí* (EnviCrimeNet), *Evropská síť státních zástupců pro životní prostředí* (ENPE) nebo *Fórum soudců Evropské unie pro životní prostředí* (EUFJE). Doporučení byla dobře přijata a členské státy jmenovaly odborníky z praxe, aby se k těmto sítím připojili nebo rozšířili své kontakty s nimi.

Další důležitou otázkou bylo zvýšení počtu kontrol přepravy odpadů a kvalita těchto kontrol. Téměř všechna doporučení v této věci byla splněna. Členské státy našly různé způsoby, jak splnit své povinnosti: zvýšili počet pracovníků v rámci příslušných orgánů a následně zvýšili počet kontrol, nebo požádali stávající orgány o provedení dodatečných kontrol. Zavedly rovněž společné inspekce, jichž se účastní různé příslušné orgány, což umožňuje využít při jedné kontrole vlastnosti různých subjektů. Kromě toho sdílí osvědčené postupy některých příslušných orgánů s ostatními.

Návrhy na lepší propojení boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí s potíráním hospodářské trestné činnosti byly téměř zcela uskutečněny. Členské státy tak učinily vydáním nového zákona nebo stanovením nových priorit v rámci příslušných orgánů. Stejným postupem členské státy, jimž to bylo doporučeno, zvýšily úroveň správních pokut, provedly legislativní změny nebo vytvořily nové správní nástroje, jako jsou pokyny pro příslušné orgány.

Problematictější byla doporučení navrhující rozlišení mezi správními a trestními sankcemi. Některé členské státy své právní předpisy revidovaly nebo mají v úmyslu tak učinit, jiné členské státy dospěly k názoru, že stávající kritéria jsou pro toto rozlišení dostatečná.

Další důležité téma souviselo s vytvořením systému analýzy rizik. Z členských států, jimž bylo vytvoření systému doporučeno, se toto doporučení podařilo provést během 18 měsíců vyhrazených pro následná opatření pouze několika málo členským státům. Ostatní členské státy potřebují více času, což je v případě vytváření nové platformy nebo při postupném zavádění pochopitelné.

3. ZÁVĚR

Vzhledem k počtu provedených doporučení – včetně doporučení, která byla provedena částečně nebo jsou prováděna nyní – lze dospět k závěru, že členské státy považují doporučení hodnotících týmů v příslušných zprávách jednotlivým zemím za relevantní pro potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí.

Je třeba zmínit probíhající jednání o návrhu *směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnice 2008/99/ES*⁹. Cílem návrhu je zlepšit právní rámec EU v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí a zvýšit jeho přesnost, zvýšit právní jistotu a účinnost. Tato opatření zlepší rámec, o nějž se opírá klíčová činnost odborníků v oblasti boje proti této trestné činnosti, jako jsou inspektoři, policisté, státní zástupci a soudci.

S ohledem na legislativní proces se v rámci osmého kola vzájemných hodnocení neplánují žádné další následné kroky.

⁹ COM(2021)851 final.